

တံတားကြီးများဥပဒေ

(၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၁၆ ။)

၁၃၈၁ ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း ၁ ရက်

(၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၃ ရက်)

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း(၁)

အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

- ၁။ ဤဥပဒေကို တံတားကြီးများဥပဒေ ဟုခေါ်တွင်စေရမည်။
- ၂။ ဤဥပဒေတွင်ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည် -
  - (က) နိုင်ငံတော် ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ဆိုသည်။
  - (ခ) အစိုးရအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကို ဆိုသည်။
  - (ဂ) သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ နေပြည်တော်ကောင်စီ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့တို့ကို ဆိုသည်။
  - (ဃ) ဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။
  - (င) သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ တံတားကြီး တည်ဆောက်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းထားသည့် ဆက်စပ်ဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။
  - (စ) သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာန ဆိုသည်မှာ ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနက တံတားကြီးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်ပေးအပ်ထားသည့် ဦးစီးဌာနကိုဆိုသည်။
  - (ဆ) ကော်မတီ ဆိုသည်မှာ တံတားကြီး တည်ဆောက်၊ ပြုပြင်၊ ထိန်းသိမ်းထားသည့် သက်ဆိုင်ရာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို ဆိုသည်။
  - (ဇ) တံတားကြီး ဆိုသည်မှာ ပေ ၁၈၀ နှင့်အထက် မော်တော်ယာဉ်ဖြတ်သန်းနိုင်သည့် မြစ် သို့မဟုတ် ချောင်းကူးတံတား၊ ဂုံးကျော်တံတားနှင့် မိုးပျံတံတားတို့ကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် တံတားကြီးဖြစ်သည်ဟု ဝန်ကြီးဌာနက အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်သတ်မှတ်ထားသည့် တံတားများလည်းပါဝင်သည်။
  - (ဈ) မော်တော်ယာဉ် ဆိုသည်မှာ စက်အားကိုဖြစ်စေ၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကိုဖြစ်စေ၊ အခြားစွမ်းအင်တစ်မျိုးမျိုးကိုဖြစ်စေ အသုံးပြု၍ မောင်းနှင်သော ဘီးတပ်ယာဉ်ကိုဆိုသည်။

- (ည) ရထား ဆိုသည်မှာ တွဲများချိတ်ဆက်ထားရှိသော သို့မဟုတ် ချိတ်ဆက်ထားခြင်း မရှိသော စက်ခေါင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ နောက်တွဲယာဉ်ပါသည်ဖြစ်စေ၊ မပါသည် ဖြစ်စေ သံလမ်းပေါ်မှ အလွယ်တကူဖယ်ရှားခြင်းမပြုနိုင်သော သံလမ်းပြေးယာဉ် ကဲ့သို့သော စက်တပ်ယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း ဆိုသည်။
- (ဋ) အနေးယာဉ် ဆိုသည်မှာ အများပြည်သူဆိုင်ရာလမ်းပေါ်တွင် သွားလာခွင့်ရှိသည့် စက်ဘီး၊ တိရစ္ဆာန်ဆွဲလှည်း၊ လက်တွန်းလှည်း၊ လက်ဆွဲလှည်း၊ ဘေးတွဲ သို့မဟုတ် နောက်တွဲဆိုက်ကားအစရှိသည်တို့ကို ဆိုသည်။
- (ဌ) စက်ယန္တရား ဆိုသည်မှာ မြေထိုးစက်၊ မြေတင်စက်၊ မြေညှိစက်၊ မြေတူးကော်စက်၊ လမ်းကြိုတ်စက်၊ တုန်ခါလမ်းကြိုတ်စက်၊ မြေသိပ်သည်းစက်၊ မြေသယ်စက်၊ ကျောက် ခွဲစက်၊ သစ်လုံးတင်စက်၊ ဝန်ချီစက်၊ ဝန်မစက်၊ ကွန်ကရစ်သယ်ယာဉ်၊ နိုင်လွန်ကတ္တရာ ခင်းစက်အစရှိသည့် ယာဉ်တွင်တပ်ဆင်ထားသော ဘီးကိုဖြစ်စေ၊ ချိန်းကြိုးကိုဖြစ်စေ၊ ဒလိမ့်ကိုအသုံးပြု၍ဖြစ်စေ စက်စွမ်းအားဖြင့် ရွေ့လျားမောင်းနှင်နိုင်သည့် စက်ယန္တရား များကိုဆိုသည်။
- (ဍ) ရေယာဉ် ဆိုသည်မှာ ရေကြောင်းသွားလာရာ၌ အသုံးပြုသော စက်တပ် သို့မဟုတ် စက်မဲ့ရေယာဉ် အားလုံးကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် သစ်ဖောင်၊ ဝါးဖောင်စသည် တို့လည်းပါဝင်သည်။
- (ဎ) တံတားချဉ်းကပ်လမ်း ဆိုသည်မှာ တံတားကြီးနှင့်တဆက်တည်း ဆက်စပ်လျက်ရှိပြီး လမ်းမကြီးနှင့် တံတားဆက်စပ်ထားသည့်လမ်းအစိတ်အပိုင်းကိုဆိုသည်။
- (ဏ) တံတားခံနိုင်ဝန် ဆိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ကော်မတီက သတ်မှတ် ခွင့်ပြုထားသည့် ယာဉ်နှင့် ကုန်စုစုပေါင်း အလေးချိန်ကို ဆိုသည်။
- (တ) တံတားကြီးနယ်နိမိတ် ဆိုသည်မှာ တံတားကြီးတည်ဆောက်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် ဝန်ကြီးဌာနမှ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ နှင့်အညီ အများပြည်သူသိသာမြင်သာစေရန် ထင်ရှားသော အမှတ်အသားတစ်ခုခု စိုက်ထူ၍ သတ်မှတ်ထားသည့် ကုန်းနယ်နိမိတ်နှင့် ရေနယ်နိမိတ်အပိုင်းအခြားတို့ကို ဆိုသည်။
- (ထ) တံတားဆိုင်းဘုတ် ဆိုသည်မှာ တံတားချဉ်းကပ်လမ်း၊ တံတားကြီးပေါ်နှင့် တံတားကြီး နယ်နိမိတ်အတွင်း ဖော်ပြထားသည့် လမ်းညွှန်ဆိုင်းဘုတ်၊ ခွင့်ပြုမိုင်နှုန်း၊ တံတားခံ နိုင်ဝန်ဆိုင်းဘုတ်၊ အန္တရာယ်အသိပေးဆိုင်းဘုတ်နှင့် တံတားအောက်မှဖြတ်သန်းမည့် ရေယာဉ်များအတွက် ရေလမ်းကြောင်းပြလမ်းညွှန် ဆိုင်းဘုတ်နှင့် စည်းကမ်းတကျ မောင်းနှင်သွားလာနိုင်ရေးအတွက် တားမြစ်ဆိုင်းဘုတ်ကို ဆိုသည်။

- (၃) တံတားတည်ဆောက်ရေးနှင့် တံတားထိန်းသိမ်းရေးစခန်း ဆိုသည်မှာ တံတားကြီး တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် အစဉ်အမြဲထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် အခြေစိုက်သော စခန်းကိုဆိုသည်။
- (၈) တံတားကြီးအင်္ဂါရပ်များ ဆိုရာတွင် တံတားကြီးတွင် ပါဝင်သည့် တံတားကမ်းကပ်ခုံ၊ ရေလယ်တိုင်၊ အပေါ်ထည် ယာဉ်သွားလမ်းနှင့် လူသွားလမ်း၊ လျှပ်စစ်ဆိုင်ရာပစ္စည်း၊ တံတားဆိုင်ဘုတ်၊ သတိပေးခြင်းဆိုင်ရာ အီလက်ထရောနစ်ကိရိယာ၊ တံတားပေါ်မှ ဖြတ်သွားသော ရထားလမ်း၊ အထောက်အကူပြု တံတားထိန်းသိမ်းရေးစခန်း၊ တံတား အကာအရံနှင့် တံတားအသုံးပြုခကောက်ခံသည့်စခန်း၊ တည်ဆောက်ရေးနှင့် ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးစခန်းတို့ ပါဝင်သည်။
- (၈) သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဆိုသည်မှာ သဘာဝအလျောက်မီးလောင်ခြင်း၊ မြေပြိုခြင်း၊ မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၊ မိုးကြိုးပစ်ခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ မြေလျင်လှုပ်ခြင်း၊ ဆူနာမီလှိုင်းဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ဆီးနှင်းပြိုကျခြင်း၊ အပူလှိုင်း သို့မဟုတ် အအေးလှိုင်းဒဏ် ခံရခြင်း၊ မီးတောင်ပေါက်ကွဲခြင်း၊ ကမ်းပြိုခြင်း စသည်တို့ကိုဆိုသည်။
- (၀) လူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဖျက်ဆီးမှု ဆိုသည်မှာ အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ လက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းမှု ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့် ပျက်စီးမှုကို ဆိုသည်။

**အခန်း(၂)
ရည်ရွယ်ချက်**

- ၃။ ဤဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-
- (က) တံတားကြီး အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဆင့်မြှင့်တင်တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုးချဲ့ တည်ဆောက်ခြင်း၊ တံတားကြီးကြံ့ခိုင်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ လူပုဂ္ဂိုလ်၊ မော်တော်ယာဉ်နှင့် ရထားစသည်တို့၏ တံတားပေါ် အသုံးပြုမှုအပေါ် စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း၊ တံတားအသုံးပြုခ ကောက်ခံခြင်း တို့ကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊
  - (ခ) တံတားကြီးကို အသုံးပြုသူများလုံခြုံစိတ်ချပြီး ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစေရန်နှင့် တံတားထိန်းသိမ်းရေး၊ ခိုင်ခန့်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စများကို စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊
  - (ဂ) တံတားကြီးကို အသုံးပြုရာတွင် လုံခြုံစိတ်ချ၍ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းစွာခရီးသည်နှင့် ကုန်စည်စီးဆင်းမှု မြန်ဆန်ချောမွေ့စေခြင်းဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်စရိတ် သက်သာကာ နိုင်ငံသားများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝတိုးတက်ပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာစေရန်၊

(ဃ) တံတားကြီးကို အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဆင့်မြှင့်တင် တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုးချဲ့ တည်ဆောက်ခြင်း၊ တံတားကြီးကြံ့ခိုင်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ရေရှည်အသုံး ပြုနိုင်ရန် ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့ဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အရှိန်အဟုန်မြှင့် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်။

အခန်း(၃)

ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

- ၄။ ဝန်ကြီးဌာနသည် တံတားကြီးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရမည် -
  - (က) နိုင်ငံတော်အတွင်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှု ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် လုံခြုံစိတ်ချ ရစေရေးအတွက် အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် မူဝါဒများ ချမှတ်ခြင်း၊
  - (ခ) တံတားကြီး အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဆင့်မြှင့်တင် တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုးချဲ့ တည်ဆောက်ခြင်း၊ တံတားကြီးကြံ့ခိုင်မှုကိုစစ်ဆေးခြင်း၊ တည်ဆောက်ပြီး တံတား များပြုပြင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်းတို့အတွက် နှစ်တို၊ နှစ်ရှည်စီမံကိန်းများနှင့် အထူးစီမံကိန်းများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများကို အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - (ဂ) အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ဆက်သွယ်သည့် တံတားကြီးကို အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘော တူညီချက်ဖြင့် စီမံကိန်းချမှတ်၍ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊
  - (ဃ) တံတားကြီးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများကို သတ်မှတ်ကာလအတွင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကြီးကြပ်ခြင်း၊
  - (င) တံတားကြီးဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း၊ အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဆင့်မြှင့်တင်တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခြင်း၊ တည်ဆောက်ရေးပစ္စည်း အရည်အသွေးစံနှုန်း သတ်မှတ်ခြင်း၊ တံတားကြီးကြံ့ခိုင်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ တံတားအသုံးပြုမှုအတွက် စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စောင့်ကြည့် ကြီးကြပ်ခြင်း၊ အခြားလုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ကော်မတီကို လမ်းညွှန်ခြင်း၊
  - (စ) တံတားကြီးဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း၊ အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဆင့်မြှင့်တင်တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခြင်း၊ တံတားကြီးကြံ့ခိုင်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ စံချိန်စံညွှန်းနှင့်စည်းမျဉ်း သတ်မှတ်ခြင်း၊ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအပါအဝင် တံတားကြီးများဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် ဆက်စပ်သော သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဒေသဆိုင်ရာများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ နိုင်ငံအချင်းချင်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (ဆ) တံတားကြီးအသုံးပြုရာတွင် လုံခြုံရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဇ) တံတားကြီး၏ အမည်သတ်မှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် အမည်ပြောင်းလဲခြင်းကို အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဈ) အစိုးရအဖွဲ့ကပေးအပ်သည့် တံတားကြီးဆိုင်ရာ အခြားလုပ်ငန်းတာဝန်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ည) တည်ဆောက်ပြီး တံတားကြီးများကြံ့ခိုင်မှုကို သတ်မှတ်ကာလအလိုက် စစ်ဆေးရန် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ကော်မတီ သို့မဟုတ် သင့်လျော်သည့် အခြားအဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်ကို လမ်းညွှန်ခြင်း။

၅။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ဤဥပဒေကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် အောက်ပါလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည် -

- (က) တံတားကြီး၏ ဒီဇိုင်း၊ တည်ဆောက်မှုနည်းစနစ်၊ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများအပေါ် အခြေခံ၍ တံတားအသုံးပြုနိုင်သည့် သက်တမ်းအပိုင်းအခြားကို သတ်မှတ်ကြေညာခြင်း၊
- (ခ) တံတားကြီးနယ်နိမိတ်၊ အမည်၊ အမှတ်၊ တည်ရှိသည့်နေရာ၊ တံတားချဉ်းကပ်လမ်းစတင်သည့် နေရာ၊ တံတားကြီးပေါ်သို့ ဝင်ခြင်း၊ တံတားကြီးပေါ်မှ ထွက်ခြင်း၊ ဆက်သွယ်ကူးပြောင်း နိုင်သည့်နေရာ၊ တံတားတည်ဆောက်ရေးနှင့် တံတားထိန်းသိမ်းရေးစခန်းနေရာ၊ တံတားအသုံးပြုခကောက်ခံမည့်နေရာနှင့် အခြားလိုအပ်သည်တို့ကို သတ်မှတ်ကြေညာခြင်း၊
- (ဂ) တံတားကြီး၏ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း၊ အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဆင့်မြှင့်တင် တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခြင်း၊ တံတားကြီးကြံ့ခိုင်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်းတို့အတွက် စီမံကိန်းများရေးဆွဲခြင်း၊ လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်း ပြည်ပ ကျွမ်းကျင်သူများ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဃ) တံတားကြီးပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် လမ်းညွှန်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း၊
- (င) တံတားကြီး အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဆင့်မြှင့်တင်တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုးချဲ့ တည်ဆောက်ခြင်း၊ တံတားကြီးကြံ့ခိုင်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ -
  - (၁) တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ပြည်တွင်း ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးနှင့် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပဋိညာဉ်ချုပ်ဆို၍ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်၍ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုခြင်း၊

- (၂) အနည်းဆုံး လိုအပ်သည့် မြေယာသိမ်းယူခြင်း၊ အဆောက်အအုံဖယ်ရှားခြင်းတို့ကို တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာဒေသ၏ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၊ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်းညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (၃) ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်ပ နိုင်ငံများနှင့် နည်းပညာဖလှယ်ခြင်း၊ ချေးငွေနှင့် အထောက်အပံ့ အကူအညီ ရရှိရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (၄) ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုရေးနှင့် ကျန်းမာရေး သက်ရောက်မှုများကို သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသို့ ဆန်းစစ်စေခြင်းနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု အနည်းဆုံး ဖြစ်စေရန် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (၅) သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (စ) တံတားကြီးပေါ်ဖြတ်သန်း၍ ရေနံနှင့် ဓာတ်ငွေ့ပိုက်၊ ရေပိုက်၊ လျှပ်စစ်မီးကြိုး၊ ဆက်သွယ်ရေးလိုင်း တစ်စုံတစ်ရာဆောက်လုပ်ခြင်းကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုရန် ငြင်းပယ်ခြင်း၊
- (ဆ) တံတားကြီး နယ်နိမိတ်အတွင်း အဆောက်အအုံ၊ တာဝါတိုင်၊ မြေအောက်ပိုက်လိုင်း၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ကြိုးလိုင်းများဆောက်လုပ်ခြင်းကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့် အညီ ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုရန် ငြင်းပယ်ခြင်း၊
- (ဇ) တံတားကြီး၏ ရေဆန်ဘက်နှင့် ရေစုန်ဘက်တွင် သတ်မှတ်ထားသော အကွာအဝေး အတွင်း တံတား၏ ကြံ့ခိုင်မှုကို ထိခိုက်စေနိုင်သော သဲ၊ ကျောက်စရစ် တူးဖော်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်း၊ ရေယာဉ်ဆိပ်ကမ်းအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း၊ ဘေးဖြစ်စေတတ်သော ဓာတု ဗေဒပစ္စည်းများ၊ စက်သုံးဆီသိုလှောင်ခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းကို သတ်မှတ်ချက် များနှင့်အညီ ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုရန် ငြင်းပယ်ခြင်း၊
- (ဈ) တံတားကြီးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် ဒေသဆိုင်ရာ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံ အချင်းချင်းဆိုင်ရာအဆင့်တို့တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခန်း(၄)

သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာန၊ ကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၆။ သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -

- (က) နိုင်ငံတော်အတွင်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှုခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနကချမှတ်ထားသည့် မူဝါဒများနှင့်အညီ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (ခ) တံတားကြီး ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း၊ အသစ်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြှင့်တင်တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခြင်း၊ တံတားကြီးကြံ့ခိုင်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ အလေးချိန် ကတ္တားတပ်ဆင်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းလုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နှစ်တိုနှစ်ရှည်စီမံချက်များ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲတင်ပြခြင်း၊
- (ဂ) တံတားကြီးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများ သတ်မှတ်ကာလအတွင်း အရည်အသွေး ပြည့်မီစွာ ပြီးစီးရေးအတွက် ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဃ) တံတားကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်းနှင့် တံတားကြီးများပေါ်တွင် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်း စေရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (င) တံတားကြီးနယ်နိမိတ်ကို အများပြည်သူသိသာမြင်သာစေရန် အမှတ်အသား တစ်ခုခုဖြင့် အခိုင်အမာစိုက်ထူခြင်း၊
- (စ) တံတားကြီး တံတားအသုံးပြုခ နှုန်းထားများကို သက်ဆိုင်ရာမှတစ်ဆင့် အစိုးရအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဆ) တံတားကြီးအင်္ဂါရပ်များကို အဆင့်မြှင့်တင်တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခြင်း၊ တံတားကြီးကြံ့ခိုင်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်းနှင့် ဖျက်သိမ်းခြင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တံတားကြီးပေါ်၌ ဖြတ်သန်းသွားလာမှုကို လိုအပ်ပါက ယာယီ အစီအစဉ်အရ ပိတ်ခြင်း၊ အချိန်ကာလသတ်မှတ်၍ ပိတ်ထားခြင်းနှင့် တံတား ခေတ္တပိတ်ထားစဉ်တွင် သွားလာရန် လမ်းလွှဲပြုလုပ်ပေးခြင်းနှင့် လမ်းလွှဲတံတား ဖောက်လုပ်ခြင်း၊
- (ဇ) တံတားကြီးအင်္ဂါရပ်များ သတ်မှတ်ချက်နှင့်အညီ ပြည့်စုံညီညွတ်မှုကို အချိန်ဇယား သတ်မှတ်၍ စိစစ်ခြင်း၊ တံတားကြီးပျက်စီးခြင်းမှကာကွယ်ရန် လိုအပ်သည့် တားမြစ် ချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်း၊
- (ဈ) တံတားကြီးပေါ်တွင် အများဆုံးမောင်းနှင်ခွင့်ပြုမည့် တံတားခံနိုင်ဝန်နှင့် အများဆုံး ခွင့်ပြုနိုင်သည့် မော်တော်ယာဉ်၊ စက်ယန္တရားနှင့်ရထားများ၏ အတိုင်းအတာကို သတ်မှတ်ကြေညာခြင်း၊
- (ည) တံတားကြီးပေါ်တွင် မော်တော်ယာဉ်၊ ရထားနှင့်အခြားယာဉ်များ မောင်းနှင်ရမည့် အမြန်နှုန်းနှင့် လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဋ) တံတားကြီးပေါ်၌ မော်တော်ယာဉ်၊ ရထားနှင့်အခြားယာဉ်များ မတော်တဆမှုများ၊ ဒုစရိုက်မှုများလျော့နည်းစေရေး၊ အညစ်အကြေးနှင့် အမှိုက်စွန့်မှုများမပြုလုပ်ရေး၊ တံတားအစိတ်အပိုင်းများ မဖျက်ဆီးနိုင်ရေးတို့အတွက် အစိုးရဌာနများ၊ သက်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် လိုအပ်သလို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (င) တံတားကြီး အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဆင့်မြှင့်တင်တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုးချဲ့ တည်ဆောက်ခြင်း၊ တံတားကြီးကြံ့ခိုင်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အများပြည်သူဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်း စေရေးအတွက် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ သတိပေးခြင်း၊ သတင်းထုတ်ပြန် အသိပေးခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ခ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဖျက်ဆီးမှုများမှအပ တံတားကြီး၏ အရည် အသွေးမပြည့်မီမှုကြောင့် ပျက်စီးမှုများပေါ်ပေါက်လာပါက သက်ဆိုင်ရာ တည်ဆောက် သူများနှင့်အရည်အသွေးစစ်ဆေးသူများက တာဝန်ခံနိုင်ရေးအတွက် ကြီးကြပ်ကြပ်မတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခန်း(၅)

စည်းကမ်းချက်များနှင့် ကန့်သတ်ချက်များ

- ၇။ တံတားကြီးကို အသုံးပြုသူများသည် အောက်ပါစည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည် -
  - (က) တံတားကြီးပေါ်တွင် သတ်မှတ်ထားသော လမ်းညွှန်ဆိုင်းဘုတ်များအတိုင်း ဝင်ခြင်း၊ ထွက်ခြင်း ၊ ဆက်သွယ်ကူးပြောင်းသွားလာခြင်း၊
  - (ခ) တံတားကြီးပေါ်တွင် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီသော မော်တော်ယာဉ်နှင့် စက်ယန္တရား အမျိုးအစားများသာ မောင်းနှင်ခြင်း၊ လူများသည် လူသွားစင်္ကြံနံလမ်း အတိုင်းသာ အသုံးပြုခြင်း၊
  - (ဂ) တံတားကြီးအောက်ရှိ ရေလမ်းကြောင်းများတွင် ဖြတ်သန်းသွားလာသော ရေယာဉ် များသည်သတ်မှတ်ရေလမ်းကြောင်းများမှ သတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း သွားလာခြင်း၊
  - (ဃ) သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ကော်မတီက အခါအားလျော်စွာ ထုတ်ပြန်ထားသည့် တံတားကြီးများ အသုံးပြုခြင်းဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာခြင်း။
- ၈။ တံတားကြီးများကို အသုံးပြုသော မော်တော်ယာဉ်၊ စက်ယန္တရား၊ ရထားနှင့် အနေးယာဉ်များသည် -
  - (က) သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ကော်မတီက ခွင့်ပြုသည့် ဝန်အလေးချိန်၊ အတိုင်းအတာ၊ သတ်မှတ်အမြန်နှုန်းနှင့် သတ်မှတ်အကွာအဝေးအတိုင်း မောင်းနှင်ရမည်။
  - (ခ) လိုအပ်သည့် နေရာများ၊ တံတားအကွေ့နေရာများတွင် သတိပေးညွှန်ပြထားသည့် အတိုင်းသာ မောင်းနှင်ရမည်။
  - (ဂ) ရာသီဥတုဆိုးရွား၍ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့်ဖြစ်စေ မြင်ကွင်း မကောင်းသည့်အခါများတွင် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းနိုင်သည့် သတ်မှတ်အမြန်နှုန်းထက် ပိုမိုမောင်းရ။

- (ဃ) တံတားကြီးပေါ်တွင် တာဝန်မှအပ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မှ ရပ်ခြင်း၊ ရပ်ဆိုင်းခြင်း မပြုရ။ စက်ချို့ယွင်း၍ ရပ်နားရလျှင် အမြန်ဆုံးဖယ်ရှားပေးရမည်။
- (င) သတ်မှတ်ချက်ထက် ကျော်လွန်မှုများရှိပါက အကျိုးအကြောင်းခိုင်လုံစွာဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနထံ ကြိုတင်တင်ပြ၍ ခွင့်ပြုချက်ရယူဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း(၆)

တံတားတည်ဆောက်ရေးနှင့် တံတားထိန်းသိမ်းရေးစခန်းများ

၉။ သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ကော်မတီသည် ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် တံတားကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်းတွင် -

- (က) တံတားတည်ဆောက်ရေးနှင့် တံတားထိန်းသိမ်းရေးစခန်းကို တည်ဆောက်ခြင်း၊ တည်ဆောက်စေခြင်း ပြုနိုင်သည်။
- (ခ) တံတားတည်ဆောက်ရေးနှင့် တံတားထိန်းသိမ်းရေး စခန်းများတွင် သိုလှောင်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ အုပ်ချုပ်ထောက်ပံ့မှုနှင့် လုံခြုံရေးအတွက် လိုအပ်သည့် အဆောက်အအုံကို တည်ဆောက်ခြင်း၊ တည်ဆောက်ခွင့်ပြုခြင်း၊ ယင်းကိုစီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ လိုက်နာရမည့် အချက်များ သတ်မှတ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။
- (ဂ) တံတားတည်ဆောက်ရေးဝန်ထမ်းများ ယာယီနေထိုင်ရန် အထောက်အကူပြုအဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်နိုင်သည်။

အခန်း(၇)

တားမြစ်ချက်များ

၁၀။ မည်သူမျှ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ တံတားကြီး အဆင့်မြှင့်တင်တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော တံတားကြီးများ ပေါ်တွင် မော်တော်ယာဉ်၊ စက်ယန္တရား၊ ရထား သို့မဟုတ် အနွေးယာဉ်ကို ရပ်နားခြင်း သို့မဟုတ် ရပ်ဆိုင်းခြင်းမပြုရ။

၁၁။ မည်သူမျှအောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို မပြုလုပ်ရ -

- (က) တံတားကြီးအင်္ဂါရပ်များကို ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တမင်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ပျက်စီးစေခြင်း၊ ပေါ့လျော့မှုကြောင့် ပျက်စီးစေခြင်း၊ တံတားရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုကို ထိခိုက်စေမည့် အပြုအမူများ ပြုလုပ်ခြင်း၊
- (ခ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဖျက်ဆီးမှုများမှအပဖြစ်သည့် တံတားကြီး၏ အရည်အသွေး၊ စံချိန်စံညွှန်းလျော့နည်း၍ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ အရည်အသွေး စစ်ဆေးရာတွင် သိလျက်နှင့် တမင်ထိမ်ချန်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (ဂ) တံတားကြီးအင်္ဂါရပ်များကို ဖယ်ရှားခြင်း သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်နှင့် လူများသွားလာမှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေခြင်း၊
- (ဃ) တံတားကြီး နယ်နိမိတ်အတွင်း ကျူးကျော်ဝင်ရောက် စိုက်ပျိုးခြင်း၊ နေထိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်နည်းနည်းဖြင့် အသုံးပြုခြင်း၊
- (င) တံတားကြီး အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဆင့်မြှင့်တင်တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုးချဲ့ တည်ဆောက်ခြင်း၊ တံတားကြီးကြံ့ခိုင်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို နှောင့်ယှက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဟန့်တားခြင်း၊
- (စ) တံတားကြီးပေါ်တွင် မောင်းနှင်သွားလာခွင့်မပြုကြောင်း သတ်မှတ်ထားသည့် မော်တော်ယာဉ်၊ ရထား၊ စက်ယန္တရား၊ ဘီးအမျိုးအစား၊ ဝန်တင်အလေးချိန်ပါယာဉ်၊ သတ်မှတ်ခွင့်ပြုထားသည့် တံတားခံနိုင်ဝန်ထက် ပိုမိုသောယာဉ်များ မောင်းနှင်ခြင်း၊
- (ဆ) တံတားကြီး နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ ဓာတ်ငွေ့ သို့မဟုတ် စက်သုံးဆီ အရောင်းဆိုင် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချခြင်း၊
- (ဇ) တံတားကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း ရေယာဉ်ဆိုက်ကပ်ခြင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် လူအတင်အချ ပြုလုပ်ခြင်း၊ အခြားနည်းအသုံးပြုခြင်း၊
- (ဈ) တံတားကြီးပေါ်တွင် အညစ်အကြေးစွန့်ခြင်း၊ အမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်း၊ တစ်ဦးချင်းသော်လည်းကောင်း၊ အုပ်စုဖွဲ့၍သော်လည်းကောင်း စားသောက်နေထိုင်ခြင်း၊ သောက်စားမူးယစ်ရမ်းကားခြင်း၊
- (ည) တံတားကြီးပေါ်တွင် မော်တော်ယာဉ်၊ စက်ယန္တရား၊ ရထားနှင့် အနှေးယာဉ်သွားလာမှုကို အနှောက်အယှက်ဖြစ်စေခြင်း၊ ဈေးရောင်းခြင်း၊
- (ဋ) တံတားကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ကော်မတီ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ကြော်ငြာဆိုင်းဘုတ် စိုက်ထူခြင်း၊ လက်ကမ်းကြော်ငြာများကပ်ခြင်း၊
- (ဌ) တံတားကြီးကို အသုံးပြုသွားလာနေသည့် မော်တော်ယာဉ်၊ စက်ယန္တရား၊ ရထားနှင့် အနှေးယာဉ် စီးနင်းလိုက်ပါသူများကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဍ) တံတားကြီး အစိတ်အပိုင်းများအပေါ်တွင် ပန်းချီရေးဆွဲခြင်း၊ စာရေးသားခြင်း သို့မဟုတ် ညစ်ပေစေခြင်း၊
- (ဎ) တံတားကြီး၏ လူသွားစင်္ကြံကို အသုံးပြုသူများအား နှောင့်ယှက်တားဆီးခြင်း၊ အန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

- ၁၂။ မည်သူမျှ ဝန်ကြီးဌာန၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို မပြုလုပ်ရ -
  - (က) တံတားကြီးပေါ် ဖြတ်သန်း၍ရေနံနှင့် ဓာတ်ငွေ့ပိုက်၊ ရေပိုက်၊ လျှပ်စစ်မီးကြိုး၊ ဆက်သွယ်ရေး ဆိုင်ရာကြိုးလိုင်း တစ်စုံတစ်ရာ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ သွယ်တန်းခြင်း၊
  - (ခ) တံတားကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း အဆောက်အအုံ၊ တာဝါတိုင်၊ မြေအောက်ပိုက်လိုင်း၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ကြိုးလိုင်းများ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ သွယ်တန်းခြင်း၊
  - (ဂ) တံတားကြီး၏ ရေဆန်ဘက်နှင့် ရေစုန်ဘက်တွင် သတ်မှတ်ထားသော အကွာအဝေးအတွင်း သဲ၊ ကျောက်စရစ်တူးဖော်ခြင်း၊ ရေယာဉ်ဆိပ်ကမ်းအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း၊ ဘေးဖြစ်စေတတ်သော ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများ၊ စက်သုံးဆီသိုလှောင်ခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း။

အခန်း(၈)

ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ

၁၃။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၀ ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို တစ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အနည်းဆုံး ကျပ်တစ်သိန်းမှ အများဆုံး ကျပ်ငါးသိန်းအထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်စလုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၁၄။ မည်သူမဆို-

- (က) ပုဒ်မ ၁၁၊ ပုဒ်မခွဲ (က)နှင့် (ခ) တို့ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင်ထိုသူကို အနည်းဆုံး သုံးနှစ်မှ အများဆုံး ခုနစ်နှစ်အထိ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်အပြင် တံတားကြီးဆိုင်ရာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်ပါက ယင်းပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတန်ဖိုး၏ နှစ်ဆကို ပေးလျော်စေရမည်။
- (ခ) ပုဒ်မ ၁၁၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ)၊(စ)၊(ဆ)၊(ဋ)နှင့်(ဃ)တို့ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို သုံးနှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ် ဖြစ်စေ၊ အနည်းဆုံး ကျပ်ငါးသိန်းမှ အများဆုံး ကျပ်သိန်း ၅၀ အထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်စလုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်အပြင် တံတားကြီးဆိုင်ရာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ် ပါက ယင်းပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတန်ဖိုး၏ နှစ်ဆကို ပေးလျော်စေရမည်။
- (ဂ) ပုဒ်မ ၁၁၊ ပုဒ်မခွဲ (ဃ)၊(င)၊(ဇ)၊(ဈ)၊(ည)၊(ဋ) နှင့် (ဌ) တို့ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကိုခြောက်လထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အနည်းဆုံး ကျပ်တစ်သိန်းမှ အများဆုံး ကျပ်ငါးသိန်းအထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်စလုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်အပြင် တံတားကြီးဆိုင်ရာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ် ပါက ယင်းပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတန်ဖိုး၏ နှစ်ဆကို ပေးလျော်စေရမည်။

၁၅။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၂ ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ငါးနှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အနည်းဆုံး ကျပ်တစ်ဆယ်သိန်းမှ အများဆုံးကျပ်သိန်း ၁၀၀ အထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်စလုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်အပြင် တံတားကြီးဆိုင်ရာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်ပါက ယင်းပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတန်ဖိုး၏ နှစ်ဆကို ပေးလျော်စေရမည်။

၁၆။ မည်သူမဆို ဤဥပဒေအရထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်လျှင် ထိုပြစ်မှုအတွက် သီးခြားပြစ်ဒဏ် ပြဋ္ဌာန်း ထားခြင်းမရှိပါက ထိုသူကို အနည်းဆုံး ကျပ်ငါးသောင်းမှ အများဆုံး ကျပ်သုံးသိန်းအထိ ငွေဒဏ်ချမှတ် ရမည့်အပြင် တံတားကြီးဆိုင်ရာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်ပါက ယင်းပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတန်ဖိုး၏ နှစ်ဆကို ပေးလျော်စေရမည်။

အခန်း(၉)

အထွေထွေ

၁၇။ လူနာတင်ယာဉ်၊ မီးသတ်ယာဉ်နှင့် အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အသုံးပြုသည့်ယာဉ်သည် တံတားပေါ်တွင် အန္တရာယ်မဖြစ်နိုင်သည့် သတ်မှတ်အမြန်နှုန်းဖြင့် မောင်းနှင်ရမည်။

၁၈။ လုံခြုံရေး လိုအပ်ချက်အရ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော မိုင်းရှင်းခြင်း၊ မိုင်းခင်းခြင်း၊ မိုင်းရှာခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လုံခြုံရေးစခန်းများချထားခြင်းအား ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ရမည်။

၁၉။ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုသည် မိမိဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်အရ တံတားကြီးကိုဖြတ်သန်း၍ တံတားပေါ်တွင် ရေနံနှင့် ဓါတ်ငွေ့ပိုက်၊ ရေပိုက်၊ လျှပ်စစ်မီးကြိုး၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ကြိုးလိုင်းတစ်စုံတစ်ရာ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ သွယ်တန်းခြင်း ပြုလုပ်လိုပါက ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကြိုတင်ညှိနှိုင်း၍ ခွင့်ပြုချက်ရရှိမှသာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၀။ ဤဥပဒေ ပါပြစ်မှုများကို ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိသော ပြစ်မှုများအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

၂၁။ သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ကော်မတီနှင့် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့တို့သည် ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှု များမဖြစ်ပွားရေးအတွက် အသိပညာပေးခြင်း၊ တားဆီးကာကွယ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် ပြစ်မှုများဖြစ်ပွားပါက ဥပဒေနှင့်အညီ အရေးယူခြင်းတို့အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၂။ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် -
(က) ဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့်စည်းကမ်းများကို အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘော တူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

- (ခ) ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနသည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ဂ) သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ကော်မတီသည် ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ဃ) ကော်မတီသည် နေပြည်တော်ကောင်စီ၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ သို့မဟုတ် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက် များကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ကျွန်ုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးသည်။

(ပုံ) ဝင်းမြင့်
 နိုင်ငံတော်သမ္မတ
 ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်